

Nüsszai Szent Gergely

Beszéd a Szentlélekről avagy pünkösöd ünnepére

Jöjjetek el, örövendezzünk az Úrnak! Az Úr pedig a Lélek, amint az apostol mondja.

A mai napon, mikor az esztendőök körforgásában ismét betelt a Pünkösöd ideje, s —amennyiben a napnak harmadik órája táján vagyunk— ugyanebben az órában lett a kimondhatatlan kegyelem: a Lélek, aki az ember test-léte miatt korábban távol maradt a mi természetünktől, ismét az emberek közé vegyült. S ama viharos szél által miután a gonoszság minden lelki hatalmassága és mindenféle tisztátalan lélek szétkergettetett a levegőégből, a Lélek alászállásakor, megteltek a tűz képében megjelenő isteni hatalommal, akik „a felső házban” maradtak. Mert senki sem részesedhet másképp a Lélekből, csak ha az evilági élet „felső házában” lakozik. Akik ugyanis az odafelvalókkal törődnek, áthelyezvén a földről saját polgárságukat az égbe és a mennyei ország „felső házána” lévén lakosai, azok kapnak részt a Szentlélekből. Mert úgy mondja az Apostolok cselekedeteinek könyve, hogy miután összegyűltek a felső házban, ama tiszta és anyagtalan tűz lángnyelvek képében annyi felé oszlott, ahányan a tanítványok voltak. Azok párthusokkal, médekkkel, elámitákkal és a többi pogányokkal szólottak, minthogy hatalmukban állt saját beszédüket az összes pogány nyelvhez igazítani, *én pedig* —mint az apostol mondja— *a gyülekezetben inkább akarok öt szót szólani értelemmel, hogy másokat tanítsak, mintsem tízezer szót nyelveken.* Akkor hasznos volt, hogy a különféle nyelveken beszélők között összhang támadt, hogy az Evangélium a prédikálók nyelvének béklyójába verve erőtlenné ne váljék azok számára, akik nem értik meg. Most pedig, mikor nyelvünkben összhang van, a Lélek tüzes nyelvét kell keresnünk a csalárdtság sötétjében tévelygők világosságára. [...]

Vajon a Lélek dicsőségének ellenségei látják-e az isteni beszédek lángoló nyelvét, mely megvilágítja a rejtett dolgokat, vagy kinevetnek minket mint édes bortól megrészegülteket? Ha ezeket mondják is ellenünk, azt tanácsolom, atyámfiak, ne rettenjete meg az ilyenek gyalázkodásától, s megvetésüktől el ne csüggedjete. Bárcsak egyszer övék is lehetne ez az édesség, ez a frissen préselt bor, amely a sajtóból folyik, mit az Úr taposott az Evangélium által, hogy saját fürtjének italává tegye vérének. Bárcsak ők is betelnének ezzel a újbortal, amit édes bornak is neveznek s amelyet nem vegyített kocsmáros eretnkségek vizével. Mindenekelőtt megtelnének a Lélekkal is, aki által a hitetlenség seprőjét és salakját kivetik magukból, akik a Lélektől forrnak. De akik még a régi tömlőt hordozzák, nem tudják az édes újbort magukba fogadni, mert amaz —nem tudván az ilyen bort megtartani—, mint az eretnkségek, darabokra szakad. De mi, atyámfiak, amint a próféta mondja, *örövendezzünk az Úrnak*, miközben az istenfélelem édességeit isszuk, [...] és jókedvre derülünk az apostolok és próféták kórusában. A Szentlélek ajándékáért örövendezzünk és ujjongjunk e napon, melyet az Úr rendelt a mi Urunk Jézus Krisztusban, akiknek dicsőség mindörökké. Ámen.

Fordította: Hanula Gergely egyetemi hallgató (ELTE BTK—KGRE HTK)